

Justitieutskottets betänkande 2018/19:JuU5

Stärkt rättssäkerhet i de allmänna förvaltningsdomstolarna

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till ändringar i bl.a. lagen om allmänna förvaltningsdomstolar och förvaltningsprocesslagen.

Förslaget innebär att rätten till muntlig förhandling i förvaltningsrätten förtydligas och förstärks, att det införs mer flexibla regler om rättens sammansättning, att möjligheterna att överlämna mål från en obehörig domstol utökas samt att det införs kompetenskrav för tolkar och översättare. Förslaget syftar till att effektivisera processen i de allmänna förvaltningsdomstolarna och stärka rättssäkerheten.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 mars 2019.

Behandlade förslag

Proposition 2017/18:279 Stärkt rättssäkerhet i de allmänna förvaltningsdomstolarna.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Utskottets överväganden	5
Stärkt rättssäkerhet i de allmänna förvaltningsdomstolarna	5
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	8
Propositionen	8
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	9

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Stärkt rättssäkerhet i de allmänna förvaltningsdomstolarna

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i lagen (1971:289) om allmänna förvaltningsdomstolar,
2. lag om ändring i förvaltningsprocesslagen (1971:291),
3. lag om ändring i fastighetstaxeringslagen (1979:1152),
4. lag om ändring i lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation,
5. lag om ändring i utlänningslagen (2005:716),
6. lag om ändring i lagen (2010:1882) om åldersgränser för film som ska visas offentligt.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2017/18:279 punkterna 1–6.

Stockholm den 6 november 2018

På justitieutskottets vägnar

Fredrik Lundh Sammeli

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Fredrik Lundh Sammeli (S), Andreas Carlson (KD), Tomas Tobé (M), Petter Löberg (S), Adam Marttinen (SD), Maria Strömkvist (S), Johan Hedin (C), Linda Westerlund Snecker (V), Kristina Axén Olin (M), Katja Nyberg (SD), Joakim Sandell (S), Carina Ödebrink (S), Johan Pehrson (L), Henrik Vinge (SD), Rasmus Ling (MP), Ingemar Kihlström (KD) och Josefin Malmqvist (M).

Redogörelse för ärendet

I betänkandet behandlar utskottet regeringens proposition 2017/18:279 Stärkt rättssäkerhet i de allmänna förvaltningsdomstolarna. I propositionen lämnar regeringen förslag som syftar till att effektivisera processen i de allmänna förvaltningsdomstolarna och stärka rättssäkerheten.

Regeringens förslag till riksdagsbeslut återges i bilaga 1. Regeringens lagförslag finns i bilaga 2.

Inga motioner har väckts med anledning av propositionen.

Utskottets överväganden

Stärkt rättssäkerhet i de allmänna förvaltningsdomstolarna

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag till ändringar i bl.a. lagen om allmänna förvaltningsdomstolar och förvaltningsprocesslagen. Förslagen syftar till att effektivisera processen i de allmänna förvaltningsdomstolarna och stärka rättssäkerheten.

Propositionen

Inledning

Målet för förvaltningsdomstolarnas verksamhet är att den ska bedrivas med hög kvalitet och vara effektiv. För att uppnå detta krävs moderna och ändamålsenliga processregler och en väl fungerande domstolsorganisation.

År 2010 genomfördes en omfattande reform av de allmänna förvaltningsdomstolarna som innebar att 23 länsrätter ersattes av 12 förvaltningsrätter. Även processreglerna i de allmänna förvaltningsdomstolarna har reformerats under senare år (se prop. 2012/13:45, bet. 2012/13:JuU15, rskr. 2012/13:154).

Utvecklingen av förvaltningsprocessen bör enligt regeringen fortsätta, och i den nu aktuella propositionen lämnas förslag som syftar till att effektivisera processen i de allmänna förvaltningsdomstolarna och stärka rättssäkerheten ytterligare.

Rättens sammansättning och domförhet

I propositionen föreslår regeringen att antalet lagfarna domare i förvaltningsrätten ska få utökas med en, om det finns skäl för det med hänsyn till målets omfattning eller svårighetsgrad. Antalet nämndemän får under samma förutsättningar utökas från tre till fyra. Förslaget innebär att möjligheterna att utöka antalet domare utvidgas genom att kravet på särskilda skäl tas bort. Regeringen föreslår vidare att motsvarande förstärkt sammansättning ska införas i mål om laglighetsprövning enligt kommunallagen.

När det gäller domförhet i kammarrätten föreslår regeringen bl.a. att om en kammarrätt i mål enligt lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation ska bestå av lagfarna ledamöter och ekonomiska experter och en av de lagfarna ledamöterna får förhinder sedan handläggningen har påbörjats, ska rätten ändå vara domför. Regeringen föreslår även att om en kammarrätt i mål om

fastighetstaxering, laglighetsprövning eller åldersgränser för film ska bestå av lagfarna ledamöter och särskilda ledamöter och en av de lagfarna ledamöterna får förhinder sedan handläggningen har påbörjats, ska rätten ändå vara domför om tre av de kvarvarande ledamöterna är ense om slutet.

Regeringen föreslår vidare en lagändring som innebär att en ensam lagfaren ledamot i kammarrätten kan bevilja ett prövningstillstånd som inte är begränsat till att gälla en viss del av ett beslut. Möjligheten får endast användas om frågan är enkel och beslutet innebär att prövningstillstånd meddelas. Den föreslagna regeln om endomarbehörighet ska enligt regeringens bedömning inte gälla i Migrationsöverdomstolen, och regeringen föreslår därför att en undantagsregel tas in i utlänningslagen (2005:716).

Muntlig förhandling

Regeringen föreslår i propositionen att förvaltningsrätten ska hålla muntlig förhandling om en enskild part begär det och det inte är uppenbart obehövt. Förslaget innebär att enskilda parter rätt till muntlig förhandling i förvaltningsrätten förtydligas och förstärks. Förslaget syftar delvis till att förtydliga den rätt till muntlig förhandling som redan i dag gäller enligt artikel 6.1 i den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (Europakonventionen).

Överlämnande av mål

Regeringen föreslår i propositionen utökade möjligheter att överlämna mål från en obehörig domstol. Förslaget innebär att ett mål ska kunna överlämnas från en obehörig domstol även efter att handläggningen av målet har påbörjats. I dag kan detta ske endast i samband med att ett mål inleds. Som förutsättning för överlämnande ska gälla att rätten finner att den saknar behörighet att som första domstol handlägga målet. Ett mål ska enligt förslaget kunna överlämnas från en förvaltningsrätt, en kammarrätt eller Högsta förvaltningsdomstolen till en annan allmän förvaltningsdomstol.

Kompetenskrav för tolkar och översättare

I propositionen föreslår regeringen att det införs ett kompetenskrav för tolkar och översättare som anlitas av allmänna förvaltningsdomstolar. Enligt förslaget ska rätten, om det är möjligt, anlita en tolk eller översättare som är auktoriserad. Om det inte är möjligt ska rätten anlita en annan lämplig person. Förslaget innebär att samma kompetenskrav som i dag gäller för tolkar och översättare som anlitas i allmän domstol även ska gälla för tolkar och översättare som anlitas i allmän förvaltningsdomstol.

Vidare föreslås det att rätten, under samma förutsättningar som gäller för tolkning och översättning för den som inte behärskar svenska, ska använda tolk och göra innehållet i handlingar tillgängligt vid kontakter med den som har en funktionsnedsättning som begränsar förmågan att se, höra eller tala. Om

det är lämpligt får ett tekniskt hjälpmedel användas i stället för att en tolk anlitas.

Mot bakgrund av att tillgången på kvalificerade tolkar bör öka har regeringen gett en särskild utredare i uppdrag att göra en översyn av samhällets behov av och tillgång till tolkar samt den offentliga sektorns användning av tolkar (Effektiva och ändamålsenliga tolktjänster, dir. 2017:104). Uppdraget ska redovisas senast den 12 december 2018.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Regeringen föreslår att lagändringarna träder i kraft den 1 mars 2019. Enligt regeringens bedömning behövs det inte några övergångsbestämmelser.

Utskottets ställningstagande

Propositionen har inte lett till några motionsyrkanden eller andra invändningar under utskottsbehandlingen. Utskottet anser att regeringens lagförslag är ändamålsenligt utformade och att de bör antas.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2017/18:279 Stärkt rättssäkerhet i de allmänna förvaltningsdomstolarna:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1971:289) om allmänna förvaltningsdomstolar.
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i förvaltningsprocesslagen (1971:291).
3. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i fastighetstaxeringslagen (1979:1152).
4. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation.
5. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i utlänningslagen (2005:716).
6. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2010:1882) om åldersgränser för film som ska visas offentligt.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om ändring i lagen (1971:289) om allmänna förvaltningsdomstolar

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1971:289) om allmänna förvaltningsdomstolar¹

dels att nuvarande 17 a och 17 b §§ ska betecknas 17 b och 17 c §§,
dels att 12, 13 a och 17 §§ och den nya 17 b § ska ha följande lydelse,
dels att det ska införas en ny paragraf, 17 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

12 §²

En kammarrätt är domför med tre lagfarna ledamöter. Fler än fyra lagfarna ledamöter får inte ingå i rätten.

När det är särskilt föreskrivet att nämndemän ska ingå i rätten, är en kammarrätt domför med tre lagfarna ledamöter och två nämndemän. Fler än fyra lagfarna ledamöter och tre nämndemän får inte ingå i rätten.

När det är särskilt föreskrivet att nämndemän ska ingå i rätten är en kammarrätt domför med tre lagfarna ledamöter och två nämndemän. Fler än fyra lagfarna ledamöter och tre nämndemän får inte ingå i rätten.

Om en av de lagfarna ledamöterna eller en av nämndemännen får förhinder sedan handläggningen har påbörjats, är rätten ändå domför.

En kammarrätt är domför utan nämndemän

1. vid prövning av överklagande av beslut som inte innebär att målet avgörs,

2. vid förordnande om saken i avvaktan på målets avgörande och vid annan åtgärd som endast avser målets beredande, och

3. vid beslut genom vilket domstolen skiljer sig från målet utan att detta har prövats i sak.

Om ett mål som avses i andra stycket handläggs gemensamt med ett annat mål, får nämndemän delta vid handläggningen även av det senare målet.

Bestämmelser om domförhet vid behandling av vissa mål finns i fastighetstaxeringslagen (1979:1152), lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation och lagen (2010:1882) om åldersgränser för film som ska visas offentligt. Bestämmelser om domförhet vid behandling av mål om laglighetsprövning enligt 13 kap. kommunallagen (2017:725) finns i 13 a §.

Vid behandling av frågor om

Vid behandling av frågor om

¹ Lagen omtryckt 1981:1323.

Senaste lydelse av 17 b § 2013:85.

² Senaste lydelse 2017:729.

prövningstillstånd är kammarrätten domför med två lagfarna ledamöter, om de är ense om slutet. Detsamma gäller vid behandling av andra frågor i mål där prövningstillstånd krävs för prövning av ett överklagande, om frågorna behandlas före eller i samband med frågan om prövningstillstånd. *Vid behandling av en fråga om avvisning av ett överklagande på grund av att det har kommit in för sent är kammarrätten domför med två lagfarna ledamöter, om de är ense om slutet.*

Vid beslut om avskrivning av mål efter återkallelse är kammarrätten domför med en lagfaren ledamot.

Åtgärder som endast avser beredandet av ett mål får utföras av en lagfaren ledamot i kammarrätten eller, om *de* inte är av sådant slag att de bör förbehållas lagfarna ledamöter, av någon annan som har tillräcklig kunskap och erfarenhet och som är anställd vid en allmän förvaltningsdomstol, en allmän domstol eller en hyresnämnd. Regeringen kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela närmare föreskrifter om detta.

prövningstillstånd är kammarrätten domför med två lagfarna ledamöter, om de är ense om slutet. Detsamma gäller vid behandling av andra frågor i mål där prövningstillstånd krävs för prövning av ett överklagande, om frågorna behandlas före eller i samband med frågan om prövningstillstånd. *Ett prövningstillstånd som inte är begränsat enligt 34 a § tredje stycket förvaltningsprocesslagen (1971:291) får meddelas av en lagfaren ledamot, om frågan är enkel.*

Vid behandling av en fråga om avvisning av ett överklagande på grund av att det har kommit in för sent är kammarrätten domför med två lagfarna ledamöter, om de är ense om slutet.

Vid beslut om avskrivning av ett mål efter *en* återkallelse är kammarrätten domför med en lagfaren ledamot.

Åtgärder som endast avser beredandet av ett mål får utföras av en lagfaren ledamot i kammarrätten eller, om *åtgärderna* inte är av sådant slag att de bör förbehållas lagfarna ledamöter, av någon annan som har tillräcklig kunskap och erfarenhet och som är anställd vid en allmän förvaltningsdomstol, en allmän domstol eller en hyresnämnd. Regeringen kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela närmare föreskrifter om detta.

13 a §³

En kammarrätt ska vid behandling av mål om laglighetsprövning enligt 13 kap. kommunallagen (2017:725) bestå av tre lagfarna ledamöter och två sådana särskilda ledamöter som anges i 13 b §.

Om en av *de särskilda* ledamöterna får förhinder sedan handläggningen har påbörjats, är rätten

Om en av ledamöterna får förhinder sedan handläggningen har påbörjats, är rätten ändå domför

³ Senaste lydelse 2017:729.

ändå domför om tre av de kvarvarande ledamöterna är ense om slutet.

En kammarrätt är domför utan *de särskilda ledamöterna* i sådana fall som anges i 12 § fjärde stycket *samt* vid prövning av mål som är av enkel beskaffenhet.

om tre av de kvarvarande ledamöterna är ense om slutet.

En kammarrätt är domför utan *särskilda ledamöter* i sådana fall som anges i 12 § fjärde stycket *och* vid prövning av mål som är av enkel beskaffenhet.

17 §⁴

En förvaltningsrätt är domför med en lagfaren domare och tre nämndemän, om inte annat följer av 17 a eller 18 §. Om en av nämndemännen får förhinder sedan handläggningen har påbörjats, är rätten domför med en lagfaren domare och två nämndemän.

Om det finns *särskilda skäl* med hänsyn till målets omfattning eller svårighetsgrad, får antalet lagfarna domare utökas med en utöver vad som följer av första stycket. Detsamma gäller i fråga om antalet nämndemän. Om någon eller några av ledamöterna får förhinder sedan handläggningen har påbörjats gäller första stycket andra mening- en i fråga om domförhet.

Om domförhet vid behandling av *mål om fastighetstaxering och av vissa mål om elektronisk kommunikation* finns, förutom i 18 §, *bestämmelser* i fastighetstaxeringslagen (1979:1152) *respektive* lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska fastställa hur många nämndemän som ska finnas inom varje förvaltningsrätts domkrets för tjänstgöring i domstolen. Förvaltningsrätten fördelar tjänstgöringen mellan nämndemännen efter samråd med dem.

En förvaltningsrätt är domför med en lagfaren domare och tre nämndemän, om inte annat följer av 17 b eller 18 §. Om en av nämndemännen får förhinder sedan handläggningen har påbörjats, är rätten domför med en lagfaren domare och två nämndemän.

Om det finns *skäl för det* med hänsyn till målets omfattning eller svårighetsgrad, får antalet lagfarna domare utökas med en utöver vad som följer av första stycket. Detsamma gäller i fråga om antalet nämndemän. Om någon eller några av ledamöterna får förhinder sedan handläggningen har påbörjats gäller första stycket andra mening- en i fråga om domförhet.

Bestämmelser om domförhet vid behandling av *vissa mål* finns, förutom i 18 §, i fastighetstaxeringslagen (1979:1152), lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation *och lagen (2010:1882) om åldersgränser för film som ska visas offentligt.*

⁴ Senaste lydelse 2009:773.

17 a §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska fastställa hur många nämndemän som ska finnas inom varje förvaltningsrätts domkrets för tjänstgöring i domstolen.

Förvaltningsrätten ska fördela tjänstgöringen mellan nämndemännen efter samråd med dem.

17 a §

Förvaltningsrätten ska vid behandling av mål om laglighetsprövning enligt 13 kap. kommunallagen (2017:725) bestå av en lagfaren *ledamot* och två sådana särskilda ledamöter som anges i *17 b §*.

Förvaltningsrätten är *dock* domför utan *de* särskilda *ledamöterna* i sådana fall som anges i 18 § första och andra *stycket* samt fjärde stycket 1.

17 b §⁵

Förvaltningsrätten ska vid behandling av mål om laglighetsprövning enligt 13 kap. kommunallagen (2017:725) bestå av en lagfaren *domare* och två sådana särskilda ledamöter som anges i *17 c §*.

Förvaltningsrätten är domför utan särskilda *ledamöter* i sådana fall som anges i 18 § första och andra *styckena* samt fjärde stycket 1.

Om det finns skäl för det med hänsyn till målets omfattning eller svårighetsgrad, får antalet lagfarna domare utökas med en utöver vad som följer av första stycket. Detsamma gäller i fråga om antalet särskilda ledamöter.

Denna lag träder i kraft den 1 mars 2019.

⁵ Senaste lydelse av tidigare 17 a § 2017:729.

2 Förslag till lag om ändring i förvaltningsprocesslagen (1971:291)

Härigenom föreskrivs att 7, 9, 47, 50 och 52 §§ förvaltningsprocesslagen (1971:291) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 §¹

Om en förvaltningsrätt eller kammarrätt i samband med att ett mål inleds finner att den saknar behörighet att handlägga målet men att en annan motsvarande domstol skulle vara behörig, ska handlingarna i målet lämnas över till den domstolen, om det inte finns något skäl mot det. Handlingarna ska anses ha kommit in till den senare domstolen samma dag som de kom in till den domstol som först tog emot handlingarna. Den domstol som handlingarna har lämnats över till ska underrätta parterna om överlämnandet.

Om rätten finner att den saknar behörighet att som första domstol handlägga ett mål men att en annan allmän förvaltningsdomstol är behörig, ska handlingarna i målet lämnas över till den domstolen, om det inte finns något skäl mot det.

Handlingarna ska anses ha kommit in till den andra domstolen samma dag som de kom in till den domstol som först tog emot handlingarna. Den domstol som handlingarna har lämnats över till ska underrätta parterna om överlämnandet.

9 §²

Förfarandet är skriftligt.

I handläggningen får ingå muntlig förhandling beträffande viss fråga, när det kan antas vara till fördel för utredningen eller främja ett snabbt avgörande av målet.

I kammarrätt och förvaltningsrätt skall muntlig förhandling hållas, om enskild som för talan i målet begär det samt förhandlingen ej är obehövlig och ej heller

I handläggningen får det ingå muntlig förhandling om en viss fråga när det kan antas vara till fördel för utredningen eller främja ett snabbt avgörande av målet.

Förvaltningsrätten ska hålla muntlig förhandling om en enskild part begär det och det inte är uppenbart obehövligt.

¹ Senaste lydelse 2013:86.

² Senaste lydelse 2009:783.

särskilda skäl talar mot det.

Kammarrätten ska hålla muntlig förhandling om en enskild part begär det och det inte är obehövt och inte heller särskilda skäl talar mot det.

47 §³

Ska rätten underrätta någon om innehållet i en handling eller om något annat, får det ske genom delgivning. Delgivning ska användas, om det är särskilt föreskrivet eller om det med hänsyn till syftet med bestämmelsen om underrättelse framgår att delgivning bör ske, men bör i övrigt tillgripas bara om det är påkallat med hänsyn till omständigheterna.

Bestämmelserna i 24 § delgivningslagen (2010:1932) hindrar inte att kammarrätt delger en part handlingar genom förenklad delgivning, om parten under handläggningen i förvaltningsrätten har informerats om att sådan delgivning kan komma att användas i kammarrätten om förvaltningsrättens avgörande överklagas dit.

Första stycket gäller även för Högsta förvaltningsdomstolen om informationen har lämnats i förvaltningsrätten eller i kammarrätten.

Om rätten ska underrätta någon om innehållet i en handling eller om något annat, får det göras genom delgivning. Delgivning ska användas om det är särskilt föreskrivet eller om det med hänsyn till syftet med bestämmelsen om underrättelse framgår att delgivning bör ske, men bör i övrigt användas bara om det är påkallat med hänsyn till omständigheterna.

Bestämmelserna i 24 § delgivningslagen (2010:1932) hindrar inte att en kammarrätt delger en part handlingar genom förenklad delgivning, om parten under handläggningen i förvaltningsrätten har informerats om att sådan delgivning kan komma att användas i kammarrätten om förvaltningsrättens avgörande överklagas dit.

Andra stycket gäller även för Högsta förvaltningsdomstolen om informationen har lämnats i förvaltningsrätten eller i kammarrätten.

50 §⁴

Behärskar part, vittne eller annan som skall höras inför rätten ej svenska språket eller är han allvarligt hörsel- eller talskadad, skall rätten vid behov anlita tolk. Rätten får även i annat fall vid behov anlita tolk.

Första stycket skall tillämpas även i fråga om överföring från punktskrift till vanlig skrift eller

Om en part, ett vittne eller någon annan som ska höras inför rätten inte behärskar svenska, ska rätten vid behov anlita en tolk. Rätten får även i annat fall vid behov anlita en tolk eller översätta handlingar.

Rätten ska under samma förutsättningar anlita en tolk och göra innehållet i handlingar tillgängligt

³ Senaste lydelse 2010:1940.

⁴ Senaste lydelse 1990:452.

omvänt.

vid kontakter med den som har en funktionsnedsättning som begränsar förmågan att se, höra eller tala. Om det är lämpligt får ett tekniskt hjälpmedel användas i stället för att en tolk anlitas.

Rätten ska, om det är möjligt, anlita en tolk eller översättare som är auktoriserad. I annat fall ska en annan lämplig person anlitas.

Som tolk får ej anlitas den vars tillförlitlighet kan anses förringad på grund av hans ställning till någon som för talan i målet eller på grund av annan därmed jämförlig omständighet.

Den som står i ett sådant förhållande till saken eller till en part att det kan anses minska hans eller hennes tillförlitlighet får inte anlitas som tolk.

52 §⁵

Den som fullgör uppdrag som tolk *annorledes* än i tjänsten har rätt till skälig ersättning för arbete, tidsspillan och utlägg som uppdraget krävt.

Regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer *fastställer* taxa som *skall* tillämpas *vid bestämmande* av ersättning till tolk *vid muntlig översättning*.

Kostnad för tolk betalas av *allmänna medel*.

Den som fullgör *ett* uppdrag som tolk *eller översättare annat* än i tjänsten har rätt till skälig ersättning för arbete, tidsspillan och utlägg som uppdraget *har* krävt.

Regeringen eller *den* myndighet som regeringen bestämmer *kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om en taxa som ska* tillämpas *när* ersättning till tolk *bestäms*.

Kostnaden för *tolkning och översättning ska* betalas av *staten*.

Denna lag träder i kraft den 1 mars 2019.

⁵ Senaste lydelse 1979:290.

3 Förslag till lag om ändring i fastighetstaxeringslagen (1979:1152)

Härigenom föreskrivs att 22 kap. 4 § fastighetstaxeringslagen (1979:1152) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

22 kap.

4 §¹

Vid prövning av mål om allmän eller förenklad fastighetstaxering består kammarrätt av tre lagfarna ledamöter samt två av de särskilda ledamöter som avses i 5 §. Utevaro av en av de särskilda ledamöterna hindrar dock inte att mål avgörs om tre av kammarrättens ledamöter är ense om slutet.

Utan hinder av vad som sägs i första stycket får regeringen beträffande vissa grupper av ifrågasvarande mål föreskriva, att bestämelsen om att särskilda ledamöter skall delta vid målens prövning inte skall tillämpas.

Vid prövning av mål om allmän eller förenklad fastighetstaxering ska kammarrätten bestå av tre lagfarna ledamöter och två sådana särskilda ledamöter som anges i 5 §. Om en av ledamöterna får förhinder sedan handläggningen har påbörjats, är rätten ändå domför om tre av de kvarvarande ledamöterna är ense om slutet.

Kammarrätten är domför utan särskilda ledamöter vid prövning av

1. mål som rör en rättsfråga som inte kräver teknisk sakkunskap,

2. mål i en serie, om särskilda ledamöter har deltagit när kammarrätten har avgjort något annat mål i serien och den fråga som förekommer i målet har prövats i det andra målet, eller

3. mål om taxering av en fastighet som utgörs av en obebyggd tomt eller som till huvudsaklig del används för bostadsändamål, om det inte på grund av målets art finns skäl för att särskilda ledamöter ska delta i handläggningen.

Denna lag träder i kraft den 1 mars 2019.

¹ Senaste lydelse 2001:1218.

4 Förslag till lag om ändring i lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation

Härigenom föreskrivs att 8 kap. 26 § lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Förslagen lydelse

8 kap.

26 §¹

Vid prövning av mål som avses i 23 § ska kammarrätten bestå av tre lagfarna ledamöter och två ekonomiska experter. Om en av de ekonomiska experterna får förhinder sedan handläggningen har påbörjats, är rätten ändå domför.

Kammarrätten är domför utan ekonomiska experter i fall som anges i 12 § fjärde stycket lagen (1971:289) om allmänna förvaltningsdomstolar *samt* vid prövning av mål som är av enkel beskaffenhet.

I övrigt gäller, även i mål som avses i första stycket, 12 § *sjunde- tionde* styckena lagen (1971:289) om allmänna förvaltningsdomstolar i fråga om kammarrättens sammansättning. Vid behandlingen av frågor om prövningstillstånd och frågor som behandlas samtidigt *därmed* ska dock även en ekonomisk expert ingå i rätten, om inte målet är av enkel beskaffenhet.

Vid prövning av mål som avses i 23 § ska kammarrätten bestå av tre lagfarna ledamöter och två ekonomiska experter. Om *en av de lagfarna ledamöterna eller* en av de ekonomiska experterna får förhinder sedan handläggningen har påbörjats, är rätten ändå domför.

Kammarrätten är domför utan ekonomiska experter i fall som anges i 12 § fjärde stycket lagen (1971:289) om allmänna förvaltningsdomstolar *och* vid prövning av mål som är av enkel beskaffenhet.

I övrigt gäller, även i mål som avses i första stycket, 12 § *sjunde- tionde* styckena lagen om allmänna förvaltningsdomstolar i fråga om kammarrättens sammansättning. Vid behandlingen av frågor om prövningstillstånd och frågor som behandlas samtidigt *med dessa* ska dock även en ekonomisk expert ingå i rätten, om inte målet är av enkel beskaffenhet.

Denna lag träder i kraft den 1 mars 2019.

¹ Senaste lydelse 2013:103.

5 Förslag till lag om ändring i utlänningslagen (2005:716)

Härigenom föreskrivs i fråga om utlänningslagen (2005:716)
dels att rubriken närmast före 16 kap. 3 § ska lyda "Sammansättningen
i Migrationsöverdomstolen",
dels att det ska införas en ny paragraf, 16 kap. 3 a §, av följande
lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

16 kap.

3 a §

*Det som föreskrivs i 12 § sjunde
stycket lagen (1971:289) om all-
männa förvaltningsdomstolar om
att prövningstillstånd i vissa fall
får meddelas av en lagfaren leda-
mot, gäller inte i Migrationsöver-
domstolen.*

Denna lag träder i kraft den 1 mars 2019.

6 Förslag till lag om ändring i lagen (2010:1882) om åldersgränser för film som ska visas offentligt

Härigenom föreskrivs att 13 § lagen (2010:1882) om åldersgränser för film som ska visas offentligt ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

13 §¹

Vid prövning av mål enligt denna lag ska kammarrätten bestå av tre lagfarna ledamöter och två särskilda ledamöter. Av de särskilda ledamöterna ska en ha särskilda kunskaper om film och en ha särskilda kunskaper i beteendevetenskap. *Även om en av de särskilda ledamöterna är frånvarande, får målet avgöras om tre av kammarrättens övriga ledamöter är ense om slutet.*

Kammarrätten är domför utan de särskilda ledamöterna i sådana fall som anges i 12 § fjärde stycket lagen (1971:289) om allmänna förvaltningsdomstolar.

Vid prövning av mål enligt denna lag ska kammarrätten bestå av tre lagfarna ledamöter och två särskilda ledamöter. Av de särskilda ledamöterna ska en ha särskilda kunskaper om film och en ha särskilda kunskaper i beteendevetenskap. *Om en av de lagfarna ledamöterna eller en av de särskilda ledamöterna får förhinder sedan handläggningen har påbörjats, är rätten ändå domför om tre av de kvarvarande ledamöterna är ense om slutet.*

Kammarrätten är domför utan särskilda ledamöter i sådana fall som anges i 12 § fjärde stycket lagen (1971:289) om allmänna förvaltningsdomstolar.

Denna lag träder i kraft den 1 mars 2019.

¹ Senaste lydelse 2013:114.